

Moderne melkveeziekten zoals mastitis, pensacidose en slepende melkziekte beheersen lijkt een moeilijke opdracht. Ziekten voorkomen en preventief handelen luidt de boodschap richting de veehouder.

Gezonderheid is van alle tijden, zo ook de diergezondheid. Waar de dierenarts vroeger als verloskundige van rund en paard optrad, is die functiedefinitie vandaag de dag verruimd. Oorspronkelijk beïnvloedde runderpest de evolutie van de diergezondheidsleer, veel later kwam onze veehouderij in de ban van veeziekten zoals brucellose, tuberculose en leukose. In ruil voor de oude plagen heeft de veehouderij af te rekenen met ibr, bvd en para-tbc. Het vervolg kent iedereen. Recente uitbraken van bse, mkz en het blauwtongvirus doen de alarmbel rinkelen. De uitvinding van virologie en bacteriologie aan het einde van de negentiende eeuw werd enkele decennia later gevolgd door de 'toevallige' ontdekking van antibiotica. Waar uierontsteking of mastitis oorspronkelijk een algemeen begrip was, krijgt de wetenschap zicht op tal van veroorzakers: klinische en subklinische mastitis, koegebonden of omgevingsgebonden bacteriën. En op elk potje past een dekseltje, voor elke kiem is een passend antibioticapreparaat voorhanden. Het voortijds onbetaalbare onderzoek naar de veroorzakende kiemen hoort nu meer en meer standaard bij het behandelingsproces van mastitis. Een positieve evolutie, gezien de hete adem van de consument in de nek van de veehouderij over het veelvuldige antibioticagebruik. Onze kennis neemt intussen voortdurend toe. Bestrijdingsprogramma's doen hun intrede. Accurate PCR-testen op melk vervangen de Elisa-bepalingen op de arbeidsintensievere bloedmonsters en van curatief behandelen gaat de nadruk meer en meer uit naar preventie. De klauwen regelmatig bekappen, toepassen van dipmiddelen, mineralen- en vitaminepreparaten en zo veel meer. Preventief werken is de boodschap.

Moderne melkveeziekten

De aan het houden van dieren gerelateerde aandoeningen verschuiven steeds meer in de richting van moderne melkveeziekten. Negatieve energiebalans, pensacidose, slepende melkziekte of mastitis, het zijn termen die de laatste twee decennia vaker voorkomen. Propyleenglycol en calciumsupplementen zijn al net zo standaard op een melkveebedrijf. Professor Aart de Kruif, hoogleraar aan de faculteit Diergeneeskunde van de Universiteit Gent in Merelbeke stelt heel duidelijk: 'Onze ideale koe is een koe die elke dag vijftig kilogram melk geeft met prima ge-

veehouder

Philip Sinnaeve,
Keiem

'Koeien houden zonder hulpmiddelen'

'Zes jaar geleden schakelden we om naar biologische landbouw. Antibioticapreparaten gebruiken we alleen bij probleemkoeien, de rest krijgt een teatsealer in de droogstand. Als we een uierontsteking vermoeden, grijpen we vlugger naar alternatieve middelen, zoals mintzalf of homeopathische injectoren. Klinische gevallen worden onmiddellijk met antibiotica behandeld. Met fytotherapie willen we graag meer experimenteren, maar de kennis in alternatieve geneesvormen is beperkt.'

'We hebben steeds meer koeien van tien jaar. Onze koeien zijn minder opgedreven in melkproductie. Sindsdien hebben we weinig last van mastitis en ervaren we ook minder problemen met stofwisselingsziekten. De dierenartskosten liggen volgens de boekhouding met 0,40 euro lager dan de helft van het gemiddelde. Met hogere producties blijven sommige koeien soms minder lang lopen en moeten ze met allerlei hulpmiddelen overeind blijven. Dat wil ik niet.'

halten in zo goedkoop mogelijke omstandigheden, die weinig voer nodig heeft en nooit ziek is. Bestaat zo'n ideale koe eigenlijk wel en hebben we veel van onze nieuwe problemen niet vooral aan onszelf te danken? Het antwoord is duidelijk: een koe die zo veel melk produceert, moeten we juist verwennen, want ze moet elke dag opnieuw de marathon lopen.' De selectie op gezondheidskenmerken viert hoogtij. Tegelijkertijd is kruisen met andere rassen populairder dan ooit tevoren.

ethicus

Elsbeth Stassen

'Burgers begrijpen de functies van dieren'

'Als je ingrijpt in de integriteit van het dier, staat centraal waarom je dat doet, hoe je dat doet en of er alternatieven zijn. Het onthoornen van kalveren, mits verdoofd, is bijvoorbeeld te rechtvaardigen omdat er geen goed alternatief is. Bij antibioticagebruik gelden dezelfde afwegingen.'

'Uit onderzoek blijkt dat 62 procent van de burgers het acceptabel vindt dat een koe gedood wordt als ze te weinig produceert. Consumenten zijn pragmatisch genoeg om te begrijpen dat dieren verschillende functies hebben. De laagproductieve koe die door een individuele veehouder afgevoerd wordt dient bovendien als zijn inkomensbron. Als je de ethische vraag stelt of het wenselijk is dat dieren gedood worden, dan geldt ook het belang voor de mens. Hobbydieren doden is minder snel te rechtvaardigen. En voor massale ruiming uit zuiver economisch belang, zoals bij de mkz-crisis, bestaat evenmin maatschappelijk draagvlak.'

In een periode waarin het item dierwelzijn floreert en de maatschappij voortdurend kritischer kijkt naar dierhouderij, is het belangrijk niet langer alleen maar curatief, maar vooral preventief te werken. De Kruif: 'Een koe wil zacht liggen in een luchttige stal en loopt nog veel liever buiten. We weten het wel, maar we zetten het niet om in de praktijk.'

Annelies Debergh

veehouder

Luc Verhoeven,
Drongen

'Problemen voorkomen in plaats van genezen'

'Alles draait rond het onderhoud van de koeien. Wanneer je producties richting 12.000 kilogram melk wilt halen, moet je melkkoeien tot in de puntjes verzorgen. Elk aspect telt: gezonde klauwen, continu vers water en een optimale voeding. Het komt erop aan om problemen te voorkomen in plaats van te genezen.'

'Maandelijks diergeneeskundige bedrijfsbegeleiding maakt deel uit van de bedrijfsvoering. Mijn bedoeling is altijd om het onderste uit de koe te halen. Om de tussenkalf tijd op 380 dagen te houden moet ik ook met natuurlijk dekkende stieren alert blijven op vruchtbaarheidsproblemen. Ziekten als mastitis vragen een snelle aanpak om nieuwe gevallen en verdere besmetting te voorkomen. Daarom is nauwe samenwerking met de dierenarts interessant.'

'Besmettelijke ziekten als bvd en ibr heb ik van meet af aan hard aangepakt. Wie op het erf komt, moet hier onmiddellijk de laarzen ontsmetten. Ik neem geen enkel risico.'

Meer diergezondheid past in consumenteneis voor meer dierwelzijn

Curatief en preventief